

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI (posudek vedoucího práce)

Autorka bakalářské práce: Petra Wögebauerová
Studijní obor: Fyzioterapie, 1. LF UK v Praze
Název práce: Problematika bolestivého ramene u hemiparetiků
Rok obhajoby: 2008

Výběrem tématu pro bakalářskou práci si před sebe autorka stanovila velmi obtížný úkol: propojit dvě různé oblasti kineziologie a kinezioterapie, jednak složitou problematiku funkčních poruch a rehabilitace ramenního komplexu, jednak nejednotnou a značně širokou problematiku rehabilitace pacientů po CMP. Snaha o nalezení adekvátního propojení a vyvážení obou témat je jedním z typických znaků této práce.

Práce je svým zaměřením velice aktuální, klade důraz na prevenci, principy následné terapie bolestivých příznaků v oblasti ramene dává do souvislosti s průběhem pohybové reedukace pacientů po CMP. Nutný individuální a symptomatický přístup u pacientů po CMP s bolestivým ramenem autorka dokumentuje v prezentované kazistice.

Práce obsahuje 91 stran, včetně 11 stran příloh. Rozsahem práce značně převyšuje požadavky na bakalářskou práci, nediskutovatelným důvodem je jednak šíře problematiky, ale také jistá nadbytečnost, časté opakování (např. str. 41, 42,...) a také vysvětlování některých obecně známých faktů (např. „Pro svalový tonus se často používá pojem svalové napětí“ na str. 40 ... apod.), kterému se autorka bohužel nevyhnula. V Referenčním seznamu je celkem 32 titulů, z toho pouze 2 cizojazyčné. Toto shledávám jako určitý nedostatek, dané téma je v zahraničních časopiseckých i recentních internetových zdrojích citováno velmi často.

Přehled poznatků je logicky členěn do kapitol, zabývajících se jednak podrobnou funkční anatomii ramenního komplexu, základními problémy pacientů po CMP, dále specifickou klasifikací a etiologií bolestivého ramene u hemiparetiků. V neposlední řadě autorka pokračuje vydatným spojením neurologického a funkčního pohybového vyšetření hemiparetiků a oblastí ramene. Pozornost je dále věnována terapii pacientů po CMP v rámci speciálních kinezioterapeutických konceptů i cílené terapii sekundární funkční patologie v oblasti ramene. Zařazení Vojtovy metody či přístupu dle Čáповé bych lépe hledala v cílené rehabilitaci funkční patologie ramenního komplexu než v metodikách přímo se věnujícím lokální rehabilitaci (v kazistice je toto zařazení zřejmější).

Při kompilaci z několika dostupných pramenů vznikly nesrovnalosti v anatomických vymezeních svalů (např. m. latissimus dorsi, str. 15), v některých případech jsou termíny nekonkrétní (např. m. pectoralis, m. rhomboideus, str. 21).

Autorka se nevyhnula didaktickému dělení návratu hybnosti pacientů po CMP do jednotlivých stadií (v neurologicky orientovaných textech standardní členění), přestože většina pojetí současných neurologických rehabilitačních konceptů je symptomatická. Právě implikace jednotlivých specifických prvků konceptů do stadií návratu hybnosti je mnohdy kostrbatá a autorka si bohužel v některých kapitolách i protičeří (např. str. 58). Určitou omluvou je snaha o co nejpodrobnější a nejširší výklad komplexní problematiky, což se autorce jistě podařilo, nicméně text je pro čtenáře velmi náročný a obsah někdy postrádá logický sled. Musím však vyzdvihnout důslednost autorky při zpracování daných oblastí, které je pro bakalářskou úroveň práce velmi nadprůměrné.

Určitou připomínkou ke klasifikaci bolestivého ramene u hemiparetiků je, že se autorka nezmiňuje konkrétněji o dělení dle P. M. Davies. Tuto autorku také uvádí v souvislosti s terapií dle Bobath konceptu, bohužel bez jakéhokoli doplnění informací z originálního zdroje.

V části **Kazuistika** prezentuje studentka své zkušenosti s dlouhodobým vývojem bolestivých příznaků v oblasti ramene a aplikaci vybraných kinezioterapeutických technik u jedné pacientky po CMP. Ačkoli by se pouze jedna kazuistika mohla zdát nedostatečnou, zpracování téměř půlročního průběhu rehabilitace, zvláště pokud se klinický obraz výrazně měnil, sledávám pro tento typ a význam práce přínosné a plně dokumentuje problematiku.

Přesto ale zpracování celé kazuistiky v některých momentech postrádá paralelu s podrobně rozepsanou a didakticky pojatou teoretickou částí. Např. hodnocení bolesti dle Vaňáskové (str. 34) či vyšetření hlubokého čítí nebylo provedeno, naopak je zmiňována Ashworthová škála spasticity, která v teoretické části chybí (str. 67). V textu se autorka nevyhnula terminologickým nejasnostem a nepřesným spojením jako „...malá porucha jemné motoriky...“, „...intenzita čítí je normální...“ (str. 67, 68).

Kapitola **Diskuze** není rozsáhlá. Autorka se adekvátně vzhledem k údajům z kazuistiky věnuje roli limbického systému pro vznik pohybu, nicméně by tuto souvislost bylo vhodné v textu okomentovat. Dále diskutuje především o možných etiologických faktorech bolestivého ramene u prezentované pacientky.

Kapitoly **Úvod**, **Závěr** a **Anotace** věcně a logicky shrnují základní problémy i řešení daného tématu. V kapitole **Referenční seznam** se autorka nedopustila zásadnějších chyb, až na minimální nepřesnosti dodržuje ČSN. **Přílohy** jsou přehledné a vhodně doplňují text.

V práci se vyskytuje minimální množství překlepů, stylistické a formální zpracování je adekvátní bakalářské práci. K realizaci práce přistupovala autorka aktivně, kreativně a svědomitě. Práce má i vzhledem k uvedeným připomínkám velmi dobrou profesní úroveň, obtížnost tématu ve výsledku nebyla překážkou kvalitě práce.

Otázky na autorku:

- Jaké jsou anatomické úpony m. latissimus dorsi (nepřesnosti v textu na str. 15)?
- Jak si vysvětlujete pojem „pohyb brzdí m. latissimus dorsi a m. pectoralis major“ (str. 21)?
- Co myslíte termínem „nespecifický zánět“ ve větě „Druhotným projevem bývá nespecifický zánět, subakromiální a subdeltoideální burzitis.“ (str. 28)?
- Co je „nedostatečně redukována motorika pacientů po CMP“ (str. 30)? Nejedná se o překlep?
- Na str. 40 uvádíte souvislost svalového tonu s konzistencí. Mohla byste toto upřesnit?
- Na co konkrétně má vliv hormonální dysbalance při vzniku bolestivého ramene (na str. 75)?

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení: *rychle*

V Českých Budějovicích, 4.5.2008

MUDr. Mgr. Marcela Milková, Ph.D.
vedoucí práce